

OTEVŘENÉ VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ 2011 NA PODPORU VZNIKU A ROZVOJE POZEMKOVÝCH SPOLKŮ

Závěrečná zpráva o projektu

Název projektu:**Rozvoj pozemkového spolku Meluzína v roce 2014****číslo projektu: 321304**

1. Údaje o organizaci, která realizovala projekt

organizace: **Ekologické centrum Meluzína – Regionální centrum Asociace Brontosaura**zkratka: **EC Meluzína RCAB**právní forma: **Pobočný spolek (Hlavní spolek: Asociace Brontosaura)**Spisová značka: **L 29556 vedená u Městského soudu v Praze**adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**bankovní ústav a číslo účtu: **754594052/5500**IČO: **49752065**statutární zástupce: **Ing. Martin Lípa**telefon , e-mail: **777086620, ec.meluzina@volny.cz,**

2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu

jméno: **Ing. Martin Lípa - vedoucí regionálního centra**adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**telefon, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

3. Údaje o projektu

obsah projektu:

- **rozvojový projekt:**
- **rozvoj pozemkového spolku**
- **zajištění finanční soběstačnosti spolku**

Název projektu: Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2014

Cíle projektu v roce 2014:

- Cíl 1. Uzavření dobrovolných dohod s vlastníky pozemků.
Cíl 2. Zvýšení finanční soběstačnosti pozemkového spolku.

Stručný popis realizace projektu:

Cíl 1. Uzavření dobrovolných dohod s vlastníky pozemků.

Tuto formu závazku jsme v naší práci použili poprvé v roce 2005 a domníváme se, že plně vyhovuje celkovému stylu práce PSM. Největší přínos dobrovolných dohod vidíme ve veřejné deklaraci ochoty omezit výkon vlastnických práv ve prospěch ochrany přírody. Zásadou pro uzavírání dobrovolných dohod je zvýšená hodnota pozemků například výskytem zvláště chráněných druhů nebo druhů červených seznamů České republiky, dále se snažíme touto formou zabezpečit existenci výsadeb starých ovocných vysokokmenů nebo jiné krajinné prvky důležité pro krajinný ráz severozápadních Čech. V roce 2014 jsme uzavřeli dobrovolnou dohodu pro následující lokality:

Lokalita Hlupice - podrobnější popis

Dobrovolná dohoda v této lokalitě by měla pokrýt pozemky o rozloze cca 1,6 ha v katastrálním území [Hlupice](#) číslo [767816](#):

p.p.č.	druh pozemku	Rozloha	LV	majitel
68_4	trvalý travní porost	3301	245	Horčík Petr
69	trvalý travní porost	5695	245	Horčík Petr
71_1	ostatní plocha	359	245	Horčík Petr
349_1	trvalý travní porost	5662	245	Horčík Petr
377	ostatní plocha	406	245	Horčík Petr
	Celkem m²	15423		

p.p.č.	druh pozemku	Rozloha	LV	majitel
378	trvalý travní porost	6312	210	Horčíková Marie
379	ostatní plocha	651	210	Horčíková Marie
68_7	trvalý travní porost	108	210	Horčíková Marie
68_6	trvalý travní porost	120	210	Horčíková Marie
	Celkem m²	7191		

Lokalita je součástí CHKO České Středohoří. Jedná se o luční pozemky se zanedbanými starými ovocnými alejemi převážně jabloní a hrušní podél polních komunikací. Osou území je místní komunikace spojující osadu Hlupice s Třebušínem. Nejstarší stromy zde pocházejí z meziválečného období. Další vlna výsadby v aleji proběhla v 60. letech 20. století. Stromy jsou dosti zanedbané a intenzívně prorůstají náletovými dřevinami. Travní porost pod nimi je ruderalizovaný dlouhodobou neúdržbou. Jedná se o mozaiku mezofilních ovčíkových luk promísenou s drobnými fragmenty širokolistých suchých trávníků bez jalovce obecného a význačného výskytu vstavačovitých.

Cesta je velmi frekventovaná pěšími cyklo i hipoturisty a tvoří fragment dříve velmi hojných ovocných výsadeb typických pro většinu Českého Středohoří.

Luční pozemky v okolí alejí jsou určeny pro výrobu sena a senáže pro farmu majitelů pozemku. Drobné plochy, které není možné ošetřovat za pomoci zemědělské mechanizace, jsou silně ruderalizované.

Pozemkový spolek zde chce dlouhodobě působit na obnově výsadeb s použitím starých odrůd zapěstovaných jako polokmeny a vysokokmeny na bujných podnožích s udržovaným bylinným patrem.

Hodnota pozemků spočívá především v ochraně typického krajinného rázu této části CHKO Českého Středohoří. Perspektivně budou plochy využity k soustředění regionálního genofondu především hrušní. Plochy se souhlasem vlastníku mohou být využity též k propagaci starých odrůd.

Dobrovolná dohoda s vlastníky byla uzavřena v dubnu 2014. Již v průběhu roku 2014 zde byl umístěn projekt programu Ochrana biodiversity, který byl zaměřen na odstranění nevhodných dřevin, výsadbu starých odrůd hrušní a ošetření původních ovocných vysokokmenů.

Cíl 2. Zvýšení finanční soběstačnosti pozemkového spolku

Díky podpoře v rámci projektu: Rozvoj pozemkového spolku Meluzína v roce 2014 bylo možno zpracovat celkem 4 projektů pro grantový program Karlovarského kraje a 1 projekt pro grantový program Ústeckého kraje. Projekty získaly podporu a následně byly realizovány. Nyní jsou ve fázi zpracování závěrečných zpráv. Tyto projekty byly realizovány s podporou v celkovém objemu 202.750,- Kč.

Projekty byly zaměřeny na klíčové zájmové plochy a obory pozemkového spolku

- ochrana starých ovocných odrůd - lokality Alej u Boru a Větrný vrch
- aktivní ochrana plazů v lokalitě Peklo a jejich monitoring v lokalitách Boč a Jakubov
- druhově pestré louky botanická zahrada v Dalovicích a jejich monitoring v lokalitách Boč a Jakubov
- internetová výběrová databáze – nástroj pro ekologickou výchovu

Mimo těchto projektů byly další projekty podané do programu ochrana Biodiversity v celkovém objemu financování 168.000,-Kč. Projekty ve výběrovém řízení Ochrana biodiversity tvořily jádro terénní činnosti pozemkového spolku. Díky kombinaci zdrojů místní samosprávy a prostředků Ministerstva životního prostředí České republiky se PSM podařilo získat dostatek zdrojů pro činnost pozemkového spolku.

V žádném z uvedených grantových schémat není projektová příprava a administrace projektů způsobitelným výdajem. V územním rozsahu, v jakém pracuje náš pozemkový spolek, není možné zvládnout činnost spolku na zcela dobrovolné bázi. Prostředky použitelné na tento účel zásadně přispěly k rozvoji pozemkového spolku.

Fundraisingové aktivity – vyhodnocení efektivity a shrnutí poznatků k roku 2014:

Zajištění běžné činnosti pozemkového spolku je stále velmi komplikované. V současné době není vyhlídka na to, že by se situace radikálně změnila k lepšímu.

Jako perspektivní se jeví financování některých aktivit z krajských grantových schémat. Nevýhodou jsou nepraktická omezení, která vylučují financování některých potřebných činností a nulová možnost financovat administrativní zabezpečení čerpání prostředků.

Zásadním problémem současnosti je, že potřebný objem prostředků na praktická opatření v terénu je možné získat pouze za cenu mnoha drobných akcí. To silně zatěžuje administrativní kapacity organizace. Na posílení těchto kapacit ale nejsou k dispozici žádné zdroje.

Řešením této situace mohl být Operační program životní prostředí. Ani zde ale způsobilé výdaje nepokrývají dostatečně velký počet komplikovaných administrativních úkonů nutných pro realizaci vlastního projektu. Do roku 2015 budou v PSM dokončeny realizace projektů z předchozích výzev Operačního programu životní prostředí. Ani jeho nástupce podle dosavadních zpráv nebude přijatelnější z hlediska administrativní zátěže.

Do roku 2014 platilo, že zdroje na vlastní činnosti PSM existovaly. Limitujícím faktorem pro jejich využití byla kapacita na administrativní zabezpečení jejich čerpání.

Časový harmonogram projektu.

- leden - únor - zpracování 4 projektů pro grantový program Karlovarského kraje
únor – návštěvy lokalit, jednání s vlastníky pozemků
březen - zpracování projektů pro grantový Ochrana biodiversity
- zpracování projektu rozvoje pozemkového spolku
duben - poradenství - pomoc členům pozemkového spolku s administrací žádostí pro program péče o krajinu a regionální grantové zdroje
- uzavření dobrovolné dohody
- zpracování projektu pro grantový program Ústeckého kraje
- počátek technických dozorů realizace projektů pro OPŽP pro členy PSM
květen - poradenská činnost v terénu včetně průzkumných prací
červen - říjen
- zpracování projektů pro grantový Ochrana biodiversity 2. kolo
- technická realizace výše uvedených projektů
- péče o zájmové lokality pozemkového spolku
- organizace dobrovolných výpomocí
- monitoring lokalit zaměřený na dřeviny, travní společenstva a drobné obratlovce
listopad - ukončení technických dozorů realizace projektů pro OPŽP pro členy PSM
- zpracování závěrečných zpráv o projektech
- vyúčtování projektů
- publikace výsledků na www stránkách

Dosažené výstupy projektu.

1. Uzavření dobrovolné dohody – zvýšení rozlohy PSM o 2,25 ha
2. Zajištění finanční soběstačnosti - krytí terénní činnosti v roce 2014 v celkovém objemu cca 371.000,- Kč.
3. Fotodokumentace činnosti pozemkového spolku v roce 2014

Přehled činnosti PSM mimo rámec projektu.

V roce 2014 jsme se dále soustředili především na zajištění alespoň základní údržby následujících registrovaných VKP:

Městský úřad Ostrov

- louka pod Nebesy
- louka u Nemocnice
- alej u Boru – lokalita ve vlastnictví PSM
- luční sad pod Větrným vrchem – lokalita člena PSM

Magistrát města Karlovy Vary

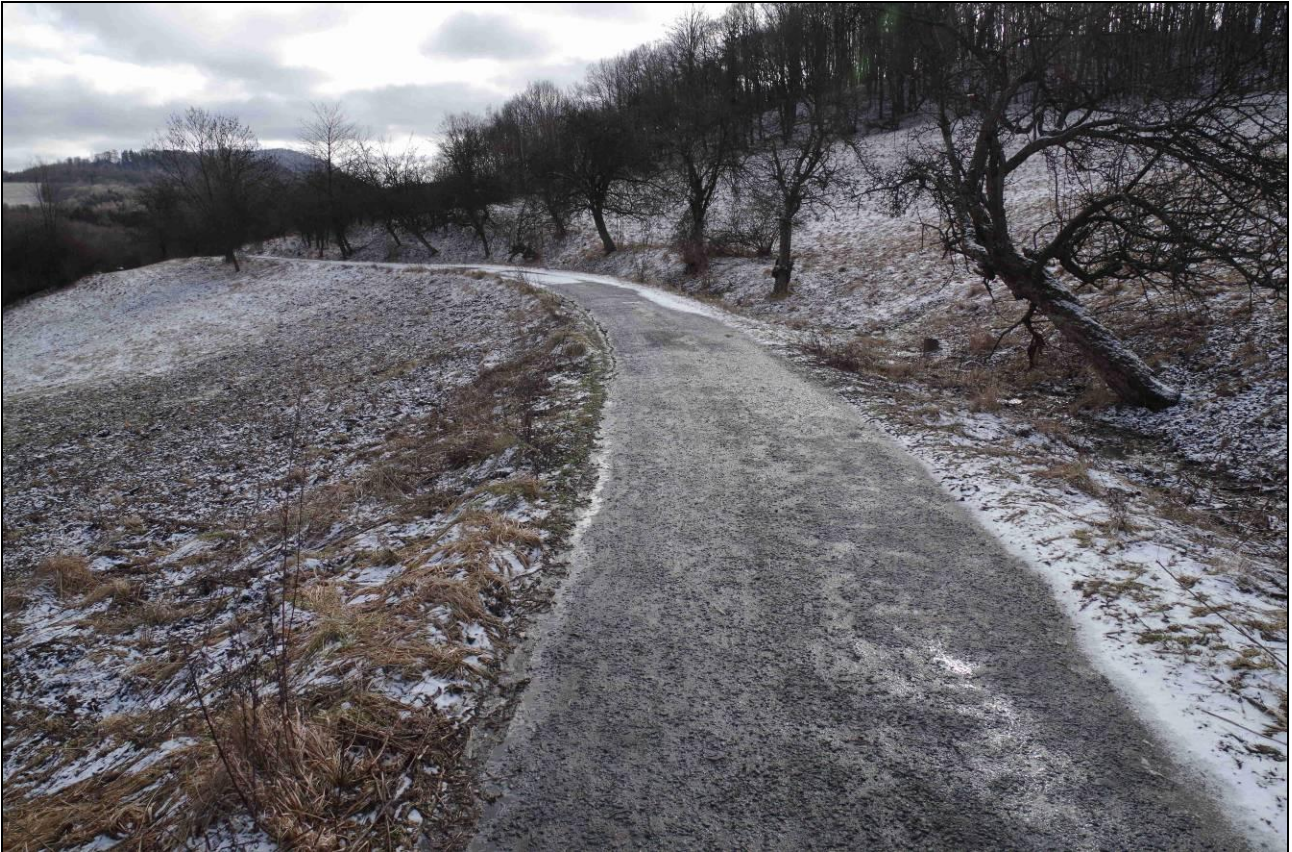
- alej u Stráně
- botanická zahrada Dalovice – lokalita člena PSM
- Dalovické tůně – lokalita člena PSM

Dále jsme zajistili údržbu genofondových ploch Jakubov a Libverda.

Pokračovali jsme v podpoře populace užovky stromové v okolí Stráže nad Ohří

Vedli jsme administraci a technický dozor projektů podaných ve prospěch našich členů do Operačního programu životní prostředí.

IMGP0589_321408.jpg Stav severní části lokality Hlupice před uzavřením dobrovolné dohody s vlastníkem. Část ploch je ruderalizovaná a zarůstá křovinami (foto Martin Lípa)

IMGP4148_321408.jpg Stav na konci září 2014 po likvidaci křovin, dvojitě seči, ošetření původních stromů a dosadbě starých odrůd hrušní (foto Martin Lípa)

IMGP3277_321408.jpg Stav jižní části lokality byl typický masívním přerůstáním ovocných dřevin dřevinami náletovými (foto Martin Lípa)

IMGP4605_321408.jpg V říjnu 2014 byla lokalita již zpětně převedena na ovocnou výsadbu typickou pro České středohoří (foto Martin Lípa).

IMGP4103_321408.jpg Práce na lokalitě Hlupice vyžadovala velký objem fyzické práce při regulaci náletových dřevin včetně odborné práce stromolezce při rizikovém kácení a ošetření ovocných stromů (foto Martin Lípa)

IMGP3307_321408.jpg Pro regulaci výmladků a obnovu květnatého charakteru lučních společenstev je nezbytná dvojitá seč v průběhu vegetace (foto Martin Lípa)